

NOVINE PRILIKOM ULASKA U SCHENGEN

Tekst: odvjetnica Tiziana Paris
Foto: arhiva Burze Nautike

U prethodnom smo članku našeg časopisa napomenuli kako je u prosincu 2022. godine, a radi usklađenja zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, Vlada RH uputila Saboru prijedloge izmjena mnogobrojnih zakona, a među kojima smo posebno istaknuli: Zakon o nadzoru državne granice, Zakon o strancima te Zakon o pomorskom dobru.

Zakon i izmjenama i dopuna Zakona o nadzoru državne granice br. 151/22 stupio je na snagu 01.01.2023. godine te ćemo zbog navedenog analizirati istoga prije ostalih. Naime, obzirom da je Vijeće Europske unije dana 08. prosinca 2022. godine donijelo Odluku o punoj primjeni odredaba schengenske

pravne stečevine u Republici Hrvatskoj, Republika Hrvatska je s danom 01. siječnja 2023. godine postala država članica Schengenskog područja, a slijedom čega je došlo i do određenih promjena vezanih uz prelazak unutarnje i vanjske granice.

Posebno ističemo kako je predmetnom Odlukom propisano,

u članku 1. stavak 1., kako se od 01. siječnja 2023. godine ukidaju kontrole osoba na unutarnjim kopnenim i morskim granicama s Hrvatskom te se odredbe schengenske pravne stečevine primjenjuju na Hrvatsku u njezinim odnosima s ostalim zemljama članicama.

U tom pogledu, osim što ćemo analizirati najznačajnije izmjene Zakona,

smatramo da je neophodno objasniti nekoliko osnovnih pojmova Zakona, a među kojima su:

- **Granična crta** je niz točaka na Zemljinoj površini, određenih u državnom koordinatnom sustavu, kojima se proteže državna granica;
- **Državna granica** je ploha koja okomito prolazi graničnom crtom po Zemljinoj površini te odvaja kopneno područje, morski prostor, unutarnje vode, zračni prostor i podzemlje Republike Hrvatske od susjednih država, kao i državna granica na području graničnih prijelaza na aerodromima, morskim lukama i lukama unutarnjih voda preko kojih se odvija međunarodni promet;

- **Schengenski provedbeni sporazum** je Konvencija od 19. lipnja 1990. o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada Gospodarske unije Beneluxa, Savezne Republike Njemačke i Republike Francuske, o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama;
- **Graničnu policiju** čine policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova koji obavljaju poslove nadzora državne granice; sprječavanja i otkrivanja nezakonitog ulaska i boravka osoba te suzbijanja prekograničnog kriminala u dubini državnog područja; kao

i druge poslove određene ovim Zakonom.

- **Granična kontrola** sadrži mjere i postupke granične policije koji se poduzimaju isključivo prilikom kontrole namjeravanoga prelaska državne granice ili neposredno nakon obavljenog prelaska državne granice;
- **unutarnje granice** su:
 - a. zajedničke kopnene granice, uključujući granice na rijekama i jezerima država članica;
 - b. zračne luke država članica za unutarnje letove;
 - c. morske, riječne i jezerske luke država članica za redovne unutarnje trajektne linije;
- **vanjske granice:** su kopnene granice država članica, uključujući granice na rijekama i jezerima, granice na moru i njihove zračne, riječne, pomorske i luke na jezerima, ako se ne radi o unutarnjim granicama;
- **unutarnji letovi:** je bilo koji let isključivo prema ili s državnih područja država članica, a koji ne slijeće na državno područje treće zemlje.

Državna granica Republike Hrvatske iznosi ukupno: 3.298 km granice, od čega je 865 morske granice. U Republici Hrvatskoj imamo ukupno 173 granična prijelaza: 73 granična prijelaza na unutarnjim granicama, 100 na vanjskim granicama. Kontrola prelaska državne granice i zaštita državne granice naziva se „nadzor državne granice“, te se isti obavlja radi:

- osiguranja nepovredivosti državne granice i državnog područja Republike Hrvatske,
- zaštite života i zdravlja ljudi,
- sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela i prekršaja te otkrivanja i pronalaska počinitelja istih,
- sprječavanja nezakonitih migracija
- sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost.

Nadzor državne granice obavlja se uzimajući u obzir procjenu rizika za unutarnju sigurnost i procjene prijetnji koje bi mogle ugroziti sigurnost granice.

KAKO SE OBAVLJA GRANIČNA KONTROLA?

- **Plovila za šport i rasonodu**

Osobe, neovisno o državljanstvu, koje se nalaze na plovilu za šport i rasonodu koje dolazi iz ili polazi prema luci u državi članici Schengenskog područja ne podliježu graničnoj kontroli i mogu ući u luku koja nije granični prijelaz osim u slučajevima kada se analizom rizika utvrdi da je kontrola u pojedinom slučaju potrebna sukladno Prilogu VI. točke 3.2.4 Uredbe (EU) 2016/399.

Plovilo koje dolazi iz treće zemlje dužno je uploviti najkraćim uobičajenim plovnim putem isključivo u luku u kojoj je otvoren međunarodni granični prijelaz za promet putnika u pomorskom prometu. U iznimnom slučaju, plovilo za šport i rasonodu može ući u luku koja nije granični prijelaz. Ova iznimka je ograničena na iznimke okolnosti uključujući višu silu, na primjer, ekstremni vremenski

uvjeti, hitne medicinske probleme, kvar stroja ili druge tehničke probleme. Druge iznimne okolnosti koje mogu opravdati korištenje iznimke bi bili sportski događaji. Po dolasku plovila u luku u kojoj se ne nalazi granični prijelaz nadležne lučke službe će o istom promptno obavijestiti graničnu policiju koja će poduzeti radnje iz svoje nadležnosti u cilju kontrole osoba na plovilu sukladno Prilogu VI. 3.2.5. Uredbe (EU) 2016/399 i članka. 17. Zakona o nadzoru državne granice.

Prilikom obavljanja ulazne granične kontrole plovila za šport i rasonodu policijski službenici će upoznati državljane trećih zemalja o mogućnosti prijave smještaja na graničnom prijelazu.

Državljanima treće zemlje koji spavaju na vlastitom plovilu te ne koriste usluge nautičke marine ili charter kompanije dužni su sami prijaviti smještaj. Prijava državljanina treće zemlje koji će biti smješten na plovilu podnosi se u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji nadležnoj za kontrolu vanjske

granice u luci u kojoj se obavlja granična kontrola ako državljanin treće zemlje ulazi plovilom na kojem će biti smješten, odnosno policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu ukrcanja državljanina treće zemlje sukladno članku 177. Zakona o strancima ili smještaj može prijaviti u turističkoj zajednici.

- **Trajektne linije**

Granična kontrola na linijskom trajektnom prometu između Republike Italije i Republike Hrvatske se neće obavljati. Putnici su dužni imati identifikacijske dokumente uz sebe u bilo kojem trenutku, neovisno gdje se nalaze, u slučaju kontrole od strane policijskih službenika, te ujedno radi davanja osobnih podataka prijevozniku sukladno Direktivi 98/41/EC zbog eventualnih SAR operacija.

Također, policija će na nesustavnoj osnovi kontrolirati ukrcaj/iskrcaj osoba na trajekt koji prometuje za Italiju radi sprečavanja sekundarnih kretanja

TKO PROVODI NADZOR DRŽAVNE GRANICE?

Nadzor državne granice u nadležnosti je Ministarstva unutarnjih poslova. Poslove nadzora državne granice obavlja granična policija. Iznimno, Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog Ministarstva, ukoliko to dopuštaju sigurnosni razlozi te iz ekonomičnosti, uredbom odrediti da na pojedinim graničnim prijelazima graničnu kontrolu obavljaju službenici carine. Kada graničnu kontrolu obavljaju službenici carine, policijski službenici im daju upute i pružaju stručnu pomoć.

Obveza obavljanja granične kontrole ovisi prvenstveno o činjenici da li se radi o prelasku vanjske granice, odnosno dolasku/ odlasku u treće zemlje ili iz država članica schengenskog područja, dok državljanstvo i zastava plovila nemaju utjecaj na obvezu obavljanja granične kontrole.

migranata sukladno Prilogu VI. točke 3.2.9. Uredbe (EU) 2016/399.

- **Brodovi na kružnom putovanju**

Ako plan putovanja broda za kružna putovanja obuhvaća isključivo luke na državnom području država članica Schengenskog prostora, ne provodi se ulazna/izlazna granična kontrola i brod za kružna putovanja može pristajati u lukama koje nisu granični prijelazi. Kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljati će se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja sukladno Prilogu VI. točke 3.2.2. Uredbe (EU) 2016/399.

Procedure obavljanja granične kontrola brodova za kružna putovanja koje prometuju iz/prema trećim zemljama ostaju ista kao i prije ulaska Hrvatske u Schengenski prostor, odnosno obavljati će se granična kontrola u prvj luci dolaska

i iz posljednje luke odlaska sukladno Prilogu VI. točke 3.2.3. Uredbe (EU) 2016/399.

U slučaju kada je prva luka ukrcaja u Republici Hrvatskoj, a brod u svojem planu putovanja odlazi i u treće zemlje, prilikom ukrcaja putnika na brod obaviti će se granična kontrola sukladno čl. 8 Uredbe (EU) 2016/399.

- **Teretne linije**

Granična kontrola ne obavlja se na teretnim linijama koje prometuju isključivo unutar zemalja članica schengenskog prostora i takav brod nema ukrcane putnike sukladno Prilogu VI. točka 3.2.1.1. Uredbe (EU) 2016/399.

Granična kontrola teretnih brodova koje dolaze iz država članica i trećih država a prometuju i između trećih zemalja obavljati će se dosadašnjom utvrđenom procedurom, odnosno obavljati će se granična kontrola nad posadom i putnicima sukladno Prilogu VI. točka 3.1.2. Uredbe (EU) 2016/399.

yacht training
adrialibar

**JUNIOR
STEWARDESS**

Luxury Yacht Crew Training

Priprema za karijeru na luksuznoj jahti
Praktična nastava
Vrhunski predavači

- Uvod u jahtaštvo
- Servis hrane
- Miksologija i barmenstvo
- Posluživanje vina
- Miksologija koktela
- Domaćinstvo
- ▶ Cjeline posebno dizajnirane prema svjetskim hospitality standardima

i Više informacija na www.adrialibar.com

KOJE SU OBVEZE ZAPOVJEDNIKA ILI VODITELJA PLOVILA PRILIKOM PRELASKA VANJSKE GRANICE I UPLOVLJAVANJA U TERITORIJALNO MORE REPUBLIKE HRVATSKE?

Sukladno novom čl. 17 Zakona o nadzoru državne granice određeno je kako zapovjednik teretnog ili putničkog broda kao i zapovjednik jahte ili voditelj brodice namijenjene razonodi ili sportu koji dolazi iz treće zemlje prilikom prelaska vanjske granice i uplovljavanja u

teritorijalno more Republike Hrvatske dužan je najkraćim uobičajenim plovnom putem uploviti u luku u kojoj se nalazi pomorski granični prijelaz radi obavljanja granične kontrole, osim u slučaju neškodljivog prolaska. Navedena se odredba na odgovarajući način primjenjuje i na promet na unutarnjim vodama Republike Hrvatske u slučaju namjere prelaska vanjske granice i pristajanja uz obalu. Zapovjednik broda, jahte ili voditelj brodice dužni su nakon obavljene granične kontrole na izlasku

iz Republike Hrvatske najkraćim uobičajenim odnosno najkraćim plovnom putem isploviti iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske.

Pristajanje plovila koja dolaze iz treće zemlje izvan pomorskog ili riječnog graničnog prijelaza u slučajevima prelaska vanjske granice, osim u slučaju više sile, odobrava nadležna policijska postaja u suglasnosti s nadležnom lučkom kapetanijom i područnim carinskim uredom.

KOJE SU OBVEZE ZAPOVJEDNIKA, VODITELJA ILI VLASNIKA PLOVILA NAKON PRISTAJANJA U LUKU?

Sukladno novom članku 18 Zakona, u slučaju da se osoba koja se nalazi na plovilu bez isprava propisanih za prelazak vanjske granice ili bez putne karte te koja se ukrcala na plovilo bez odobrenja zapovjednika ili voditelja plovila ili osoba kojoj je ulazak u Republiku Hrvatsku zabranjen, iskrca s plovila u luku, bez odobrenja granične policije, zapovjednik, voditelj ili vlasnik plovila dužan je podmiriti troškove njezinog boravka te njezinog prisilnog udaljenja.

Ujedno citiramo i čl. 19 Zakona sukladno kojem je određeno da nad posadom znanstvenoistraživačkog plovila hrvatske zastave pripadnosti u slučajevima prelaska vanjske granice na moru radi obavljanja znanstvenog istraživanja ne mora se obaviti granična kontrola ako se to plovilo u roku od 36 sati vrati u luku iz koje je isplovilo ili neku drugu luku na području Republike Hrvatske bez uplovljavanja u teritorijalno more, kao i pristajanja u luku druge države.

KAKO SE IZVRŠAVA UKRCAJ ILI ISKRCAJ OSOBA NA PLOVILO IZVAN GRANIČNOG PRIJELAZA?

Sukladno čl. 20 Zakona, član posade stranog plovila, državljanin treće zemlje, koji svoj status može dokazati valjanom pomorskom knjižicom ili ugovorom o radu uz uvjet da je upisan u popis posade, može izaći na kopno i kretati se u mjestu u kojem se nalazi granični prijelaz ili luka odnosno u susjednim mjestima. Tijelo nadležno za obavljanje granične kontrole može odbiti izlazak na kopno gore navedenom članu posade zbog razloga javnog zdravlja, javne sigurnosti, javnog reda ili nacionalne sigurnosti. U slučaju odbijanja izlaska na kopno zbog navedenih razloga, tijelo nadležno za obavljanje granične kontrole o tome će usmeno obavijestiti pomorskog agenta i zapovjednika plovila.

Zapovjednik plovila dužan je osigurati da članovi posade kojima nije odobren izlazak na kopno ne napuštaju brod.

Člankom 21 Zakona uređuje se kretanje člana posade u mjestu u kojem se nalazi luka te je određeno da:

- Članu posade stranog plovila, koji nema potrebnu vizu, a svoj status može dokazati valjanom pomorskom knjižicom ili ugovorom o radu i upisan je u popis posade i putnika, može se izdati odobrenje za kretanje u mjestu u kojem se nalazi granični prijelaz ili luka, odnosno u susjednim mjestima.
- Odobrenje iz prethodnog stavka za kretanje u mjestu gdje se nalazi zračna luka može se izdati i članu posade stranog zrakoplova, koji posjeduje iskaznicu člana posade izdanu u skladu s međunarodnim standardima, te isto može vrijediti za sve najavljene luke uplovljavanja plovila na području Republike Hrvatske za vrijeme zadržavanja plovila u luci, a najduže do 90 dana.

Obzirom na opširnost, a i iznimno veliki značaj, prekršajnopравnih odredba sadržanih u Zakonu o nadzoru državne granice, iste ćemo detaljno analizirati u daljnjim člancima.

Za sve daljnje informacije, prijedloge tema i pravno savjetovanje slobodno nas kontaktirajte na: www.lawparis.com **BN**